

35 925 IV Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en
het BES-fonds (H) voor het jaar 2022

Nr. 63 Brief van de minister van Justitie en Veiligheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 mei 2022

Op 24 februari 2022 vond het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) plaats onder voorzitterschap van Curaçao. Het JVO is het halfjaarlijks overleg tussen de vier ministers van Justitie van het Koninkrijk. Het overleg vond plaats per videoconferentie. Met deze brief informeer ik u over de hoofdlijnen van het JVO en, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over de gezamenlijke inzet op de rechtshandhaving in het Koninkrijk. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit de beleidsdoorlichting van artikel 1 van hoofdstuk IV Koninkrijksrelaties.¹

Hoofdlijnen JVO februari 2022

Tijdens het overleg tussen de ministers zijn onder meer de volgende onderwerpen besproken:

Samenwerking aanpak grensoverschrijdende criminaliteit

Tijdens dit JVO zijn samen met de ministers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten vervolgstappen gezet in de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit. Zo zijn afspraken gemaakt op het gebied van de researchesamenwerking in het Caribisch deel van het Koninkrijk; op het gebied van financieel-economische criminaliteit; en informatie-uitwisseling.

Ten aanzien van de researchesamenwerking bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit is op basis van een criminaliteitsbeeldanalyse voor 2022-2023 het beleid voor de komende jaren vastgesteld. Bijzondere aandacht is daarbij uitgegaan naar de impact van de pandemie op de transnationale criminaliteit in het Caribisch deel van het Koninkrijk, de veiligheidssituatie in Venezuela, ontwikkelingen in de ondermijnende criminaliteit in de betrokken landen en de consequenties daarvan voor de opsporing. Vastgesteld werd dat de pandemie niet heeft gezorgd voor een trendbreuk, maar voor toenemende risico's voor corruptie, witwassen en cybercrime.

Voor opsporing van transnationale criminaliteit is snelle en veilige uitwisseling van informatie tussen de landen van groot belang. De politiekorpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk investeren al geruime tijd in het optimaliseren van de informatieprocessen voor deze informatie-uitwisseling en -deling. Deze samenwerking op het gebied van informatie moet beter inzicht opleveren in de criminele relaties tussen het Caribisch deel van het Koninkrijk en Nederland. Het

¹ Bijlage bij Kamerstuk 33 189 nr. 10

afgelopen half jaar heeft het College van Korpschefs samen met de projectgroep Informatie Coördinatie en het Platform Hoofden Informatie Organisatie Carib (PHIOC) gewerkt aan het concretiseren van een plan van aanpak voor de doorontwikkeling van informatieorganisaties in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Nederland heeft voor de optimalisering van de informatie-uitwisseling tussen alle landen 2,5 miljoen euro (voor drie jaar vanaf 2022) beschikbaar gesteld. Hiermee kunnen informatieknooppunten in het Caribisch deel van het Koninkrijk en het door het RST gefaciliteerde interinsulaire informatie-coördinatiepunt worden versterkt, opleidingen worden gegeven en wordt geïnvesteerd in ICT-voorzieningen.

Als het gaat om de internationale samenwerking bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit heeft de toenmalige Minister van Justitie en Veiligheid in 2021 namens het Koninkrijk een Verdrag inzake wederzijdse rechtshulp en het Verdrag inzake uitlevering tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) ondertekend. Deze verdragen zijn gesloten om de financieel-economische criminaliteit in het gehele Koninkrijk te kunnen aanpakken. Tijdens het JVO hebben Aruba, Curaçao en Sint Maarten aangegeven medegelding wenselijk te achten.

Bestuurlijke aanpak ondermijning

Naast de strafrechtelijke aanpak hebben de landen in het vorige JVO afgesproken om ook meer bestuurlijk op te treden bij signalen van ondermijning. Om de samenwerking tussen de landen in te vullen werd een werkgroep bestuurlijke aanpak ondermijning ingericht. Deze werkgroep heeft vervolgens analyses per Caribisch land opgesteld die op het JVO voorlagen. Afgesproken is dat op basis van deze probleemanalyses plannen van aanpak worden geschreven om tot een bestuurlijke aanpak ondermijning in de Landen te komen. De ministers onderschreven het belang van deze inzet op de bestuurlijke aanpak van ondermijning. Jaarlijks trekt BZK € 1 mln. uit voor de uitwerking en uitvoering van deze plannen van aanpak.

Regionale samenwerking politie en brandweer

Tijdens het JVO is gesproken over het belang van regionale politiesamenwerking. Nederland heeft structureel financiële middelen ter beschikking gesteld voor de politiesamenwerking tussen de vijf korpsen binnen het Koninkrijk. Er is ook gesproken over een hernieuwde samenwerkingsovereenkomst op het terrein van brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Deze zal uiterlijk in het JVO van juni 2022 ter vaststelling geagendeerd worden.

Sanctietoepassing

De Taskforce Detentie, een interlandelijke werkgroep gericht op het verbeteren van detentieomstandigheden en samenwerking tussen de penitentiaire inrichtingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk, heeft aan het JVO een projectplan

aangeboden waarbij een pool van roulerende PI-medewerkers mee kunnen draaien in andere penitentiaire inrichtingen binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk om operationele bedrijfservaring en kennis uit te wisselen. Het voorstel voor twinning tussen de eilanden komt voort uit de behoefte om het detentieklimaat te verbeteren; te werken aan meer uniformiteit; en het creëren van een consistent samenwerkingsverband in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Door de vertegenwoordigers van de eilanden in de Taskforce is gekozen voor twinning op de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN) in Bonaire als ontvangende locatie. De bezoekende inrichtingen moeten zelf voor het benodigde budget en capaciteit hiervoor zorgen. De JICN zorgt voor de bemiddeling bij huisvesting en autohuur. De ministers hebben ingestemd met het projectplan en de daarbij horende kostenomschrijving en hebben toegezegd hier ruimte voor te maken op de begroting.

Daarnaast is er in het JVO gesproken over het realiseren van forensische zorg voor jeugdigen en volwassenen - zowel binnen detentie als ambulant - in het Caribische deel van het Koninkrijk. Door dit mogelijk te maken kan worden voorkomen dat justitiabelen met psychische problemen onbehandeld terugkeren in de samenleving. Wanneer voor een forensische behandeling overbrenging naar Nederland is vereist, wordt deze effectiever als gewerkt kan worden aan re-integratie en resocialisatie met nazorgmogelijkheid bij terugkeer in de regio. Een werkgroep gaat aan de slag met het uitwerken van een plan van aanpak om forensische zorg voor minderjarigen en volwassenen in het Caribisch deel van het Koninkrijk te kunnen realiseren.

Preventie

Om te voorkomen dat jongeren terecht komen in de (georganiseerde) criminaliteit treden de landen gezamenlijk op in de aanpak om zowel daderschap als slachtofferschap te voorkomen. Nederland biedt sinds een aantal jaren ondersteuning bij die aanpak door middel van inzet van preventieve justitiële gedragsinterventies zoals "Alleen jij bepaalt wie je bent" en het Leerorkest. Op initiatief van Sint Maarten is nu in het JVO afgesproken om een werkgroep in te stellen die de verdere samenwerkingsmogelijkheden voor de preventie van jeugdcriminaliteit binnen het Koninkrijk gaat verkennen.

Tot slot

Kortom, met de landen binnen het Koninkrijk werken we intensief samen om criminaliteit te bestrijden en de rechtsstaat en veiligheid te versterken. Voor Nederland is deze samenwerking met de landen in de Caribische regio en de bespreking ervan in het JVO essentieel, mede gezien de verantwoordelijkheid voor de justitieketen in Caribisch Nederland. Ik kijk er dan ook naar uit om de zeer brede en bijzondere samenwerking te continueren.

Het volgende JVO zal plaatsvinden onder voorzitterschap van Nederland op 28 en 29 juni 2022 op Bonaire.

De minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius